

Kongresszusi Könyvtár (LC) CD-ROM katalógusából).

A rekatalogizálás a raktári szám szerinti katalógus alapján történt, 1981-től visszafelé. A katalógusból kiválogattuk az elavult, értéktelen, gyűjtőkör-idegen, tehát rekatalogizálásra érdemtelen anyagot, mely az átválogatott állomány mintegy 5%-át tette ki. Ezután 4 nyelvi csoportra osztottuk a katalóguskartonokat:

a) angol, német, francia – ezeket az LC CD-ROM katalógusba hasonlítottuk be, a találatokat konvertáltuk és honosítottuk, az ott meg nem talált tételeket rekatalogizáltuk.

b) orosz – ennek a nagy részét rekatalogizáltuk, illetve néhányat a BME KTK-tól vettünk át.

c) egyéb idegen nyelvű – ezekkel később akartunk foglalkozni (az átnézett állomány mintegy 2%-át jelent).

d) magyar állományrész – rekatalogizálása nem képezte a pályázat tárgyát.

1998-ban az OMIKK saját költségvetéséből 8558 rekord elkészítését finanszírozta. A munka a fent említett módszerrel folytatódott, azzal a különbséggel, hogy a magyar könyvek behasonlítását is elvégeztük az MNB CD-ROM-on, a találatokat leválogattuk (honosításuk még hátra van), amit pedig nem találtunk meg az MNB-ben, azt rekatalogizáltuk. 1999-ben tovább folytatjuk a retrospektív konverziót. A munka eddigi eredményét az alábbi adatok mutatják: rekatalogizáltunk, illetve rekonvertáltunk és honosítottunk mintegy 20 000 bibliográfiai tételt, amely a könyvállomány mintegy 80%-os bevitelét jelenti a számítógépes adatbázisba. Ezzel megközelítőleg 30 év könyvbeszerzése áll a felhasználó rendelkezésére OPAC keresési lehetőséggel.

Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtár és Tájékoztatási Központ

Körmendy Edit

A Budapesti Műszaki Egyetem (BME) könyvtárában az ALEPH integrált könyvtári rendszer 1991-ben történt bevezetése, valamint ugyanebben az évben az új szabadpolcos részleg megnyitása indította el a retrospektív konverziós munkákat.

Az új részlegben elhelyezett kb. 12 000 kötetnyi kölcsönözhető mű a nyitást megelőző 10-15 év válogatott magyar és idegen nyelvű szakirodalmából állt.

Ez az állományrész, valamint az 1985 után megjelent, az új szabványcsalád szerint feldolgozott könyvállományunk rekordjai (kb. 25 000 db) képezték az ALEPH rendszer bevezetésekor adatbázisunkat.

A számítógépes kölcsönzés gyakorlatilag az első pillanattól szükségessé tette régi állományunk gépi feldolgozását. A kölcsönzési munka megkönnyítése

érdekében kisebb, de gyakran kölcsönzött állományegységek (pl. egyetemi tankönyvek, kézikönyvek, szótárak) gépi feldolgozását végeztük el. A naponta kölcsönözött, de adatbázisunkban nem szereplő művek leírását 1992-től folyamatosan, napi munkában végzi egy feldolgozó munkatársunk. Mindenfajta retrospektív adatbevitel katalóguskartónok alapján történik, mivel háttér-adatbázisokból való letöltésre a mai napig nem volt lehetőségünk.

Az ALEPH rendszer bevezetése után több külföldi cég (OCLC, SAZTEC, DMP Office) kereste meg könyvtárunkat, felajánlva, hogy rövid idő alatt, magas színvonalon elvégzi állományunk teljes körű vagy részleges retrospektív konverzióját. Sajnos, az általuk kért árat nem tudtuk előteremteni.

Az egyetlen járható útnak a belső munkatársak, elsősorban a gyakorlott katalogizálók által végzett retrospektív adatbevitel bizonyult. Ezt segítette az a két pályázat is, amelyet ilyen típusú munkavégzésre elnyertünk: 1994-ben az IIF, 1996-ban pedig az

NKA pályázatok. Az NKA pályázat keretén belül 8000 rekord bevitelét vállaltuk. A feltételek adottak voltak: csak idegen nyelvű szakkönyvek leírását támogatta a pályázat. Az a tény, hogy a retrospektív adatbevitel felgyorsult, és hogy kollégáink munkáját anyagilag honorálni tudtuk, nagy előnyt jelentett. Ugyanakkor a leválogatásra fordított idő és az olvasóink által leginkább keresett magyar nyelvű szakirodalom háttérbe szorítása nehezítette munkánkat.

Az évek óta tartó létszámcsökkentési tendencia, a könyvtár anyagi forrásainak elapadása nem teszi lehetővé, hogy munkatársaink gyorsabb ütemben folytathassák a régi állomány gépi feldolgozását. Jelenleg állományunknak kb. 35-40%-a szerepel adatbázisunkban. Az ésszerű célkitűzés a teljes, kb. 400 000 kötetes könyvállomány mielőbbi szisztematikus gépi feltárása lenne. Belátható időn belül ennek elérésére azonban még reményünk sincs, amennyiben pályázatokkal vagy más módon nem támogatják ennek a munkának az elvégzését.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Gáspárné Monostori Judit

Túlzással ugyan, de mondhatom, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárban „hagyományai” vannak a retrospektív katalóguskonverzióknak. Utalva *Gomba Szabolcsné* előadására: az Akadémiai Könyvtárban kialakult gyakorlat sokban hasonlít a Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtáráéhoz; mi is lezártuk – 1986-ban – a ko-

rábbi módszerekkel szerkesztett betűrendes katalógusokat, s áttértünk az új szabványok szerinti bibliográfiai leírásra és katalógusszerkesztésre, ami mind egy majdani számítógépes feldolgozómunka előkészítését célozta.

A számítógépes munkát 1992-ben kezdtük el, amikor megvásároltuk az ALEPH rendszert. A napi fel-